ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

ΧΡΕΗ... ΤΙΜΗΣ

Ὁ ἱππότης Τάλμποτ ἦταν στὴν ἐποχή του περίφημος τόσο γιὰ τὸ πάθος τῆς χαρτοπαιξίας ὅσον καὶ γιὰ τὴν ἀφηρημάδα του. Ἕνα βράδυ ἔπαιξε σκάκι μὲ τὸν ἱππότη ντὲ Γκραμμόν, ὁ ὁποῖος καὶ τοῦ ἐκέρδισε τετρακόσιες λίρες. Ὁ Τάλμποτ δὲν εἶχε χρήματα ἐπάνω του καὶ ὑπεσχέθη στὸν ἱππότη ὅτι θὰ τοῦ καταβάλῃ τὸ χρέος του ἐντὸς εἰκοσιτετραώρου.

Τὴν ἐπομένη ὅμως ὁ Τάλμποτ συνελήφθη καὶ ἐφυλακίσθη γιὰ κάποιο πολιτικὸ παράπτωμά του, ἡ περιπέτειά του δὲ αὐτὴ τὸν ἔκαμε νὰ λησμονήσῃ τὸ χρέος ποὺ εἶχε ἀναλάβει. Ὅταν βγῆκε ἀπὸ τὴ φυλακή, ἑτοιμάσθηκε νὰ φύγῃ γιὰ ἕνα ταξεῖδι καί, μεταξὺ τῶν ἄλλων γνωστῶν του, ἐπῆγε ν' ἀποχαιρετήσῃ καὶ τὸν ἱππότη ντὲ Γκραμμόν.

Ὁ ἱππότης, βλέποντας ὅτι ὁ ὀφειλέτης του δὲν τοῦ ἔκανε τὸν παραμικρὸ λόγο γιὰ τὸ χρέος του, θέλησε, μὲ ὅσο μποροῦσε λεπτότερο τρόπο, νὰ τοῦ τὸ ὑπενθυμίσῃ. Καί, ἀποχαιρετῶντας τον τοῦ εἶπε:

— Σοῦ εὔχομαι, ἱππότα, στὴ διάρκεια τοῦ ταξειδίου σου νὰ εἶσαι ὑγιέστατος. Ἂν ὅμως τύχῃ κ' ἐρωτήσῃς, θυμήσου με ὅταν θὰ συντάσσῃς τὴ διαθήκη σου!...

Τὰ λόγια αὐτὰ ἔφεραν ἀμέσως στὴ μνήμη τοῦ Τάλμποτ τὸ χρέος του.

— Ἀγαπητέ μου ἱππότα, ἀπάντησε γελῶντας, γιὰ νὰ μὴν περιμένῃς νὰ πληρωθῆς ἀπὸ τὴ διαθήκη μου, σοῦ ἀφίνω ὡς ἐνέχυρο... τὴν φιλενάδα μου, μέχρις ὅτου νὰ ἐξοικονομήσω καὶ σοῦ στείλω τὸ ποσὸν ποὺ σοῦ ὀφείλω.

Κ' ἔτσι πράγματι ἔγινε. Ὁ Γκραμμὸν ἐκράτησε ὡς ἐνέχυρο τὴν φίλη τοῦ Τάλμποτ—μιὰ νεαρὰ ἀρτίστα—τὴν ὁποία ξαναγύρισε στὸ φίλο του μόλις ἔλαβε τὶς τετρακόσιες λίρες!...

ΔΗΜΟΝΗΜΕΝΟ ΣΤΙΧΟΥΡΓΗΜΑ

ΑΣΤΕΡΙ ΚΑΙ ΛΟΥΛΟΥΔΙ

Πρὶν ἔρθω ἐδῶ στὰ ξένα καὶ πρὶν ξενιτευθῶ
τρεῖς χρόνους ἀγαποῦσα μιὰν ὄμορφη ξανθή.
Ἦταν λευκὸ λουλοῦδι, καὶ τὸ λουλοῦδι αὐτὸ
ἀκόμα στὴν καρδιά μου μοσχοβολάει κι' ἀνθεῖ.

Σὰν ἤρθα ἐδῶ στὰ ξένα, σὲ τόπο μακρινό,
μιὰ κόρη μαυρομάτα ἀγάπησα τρελλά.
Εἶν' ἄστρο ἐδῶ ριγμένο ἀπὸ τὸν οὐρανὸ
καὶ μέσα στὴν καρδιά μου γλυκὰ φεγγοβολᾶ.

Καὶ τώρα δυὸ ἀγάπες μὲ τυραννοῦν μαζὺ
κι' ὅταν τὴ μιὰ λατρεύω τὴν ἄλλη ἀγαπῶ.
Ἡ μιὰ τὴν ἄλλη τρέφει, ἡ μιὰ τὴν ἄλλη ζῇ
καὶ ψάλλω τὴν καινούργια μὲ τὸν παλιὸ σκοπό.

Γιατί γελᾶτε τάχα; Ποῦ τῶδατε γραφτὸ
ὅποιος λατρεύει τ' ἄνθη τ' ἀστέρια νὰ μισῇ;
Μελαχροινή μου ξένη, εἶσαι ἄστρο ζηλευτό,
ξανθή μου Ἑλληνοπούλα, εἶσαι λουλοῦδι ἐσύ.

† ΙΩ. ΠΟΛΕΜΗΣ

φόρεσαν ράσα, ἐλπίζοντας ὅτι ἔτσι θὰ ἔσωζαν τὴ ζωή τους.

Ἐντωμεταξὺ ὁ νικητὴς ὄχλος παραλήρουσε ἀπὸ ἐνθουσιασμό.

Ἄλλοι—ὅπως γράφει ὁ Ψελλός—προσέφεραν τάματα στὸ Θεό, ἄλλοι ἐπευφημοῦσαν τὴν αὐτοκράτειρα, καὶ ἄλλοι χόρευαν στὶς πλατεῖες καὶ τοὺς δρόμους, τραγουδῶντας. Ἡ Ζωή, τὴν ὁποίαν ὁ Μιχαὴλ πρὶν ἀποδράσῃ, εἶχε ἐλευθερώσει, καὶ ἡ ὁποία εἶχε ἀναλάβει ὅλη τὴ δύναμί της μέσ' στὸ παλάτι, μέσ' στὴν εὐτυχία της, ἦταν τώρα διατεθειμένη νὰ συχωρέσῃ τοὺς πάντας. Μὰ στὴν Ἁγία Σοφία, γύρω ἀπὸ τὴ Θεοδώρα εἶχαν πολὺ διαφορετικὲς ἀντιλήψεις, τὸ δὲ πλῆθος ζητοῦσε τὴν αὐστηρὴ τιμωρία τῶν ἐνόχων.

Τοῦ κάκου ἡ Ζωὴ προσπάθησε νὰ πείσῃ τὴ Σύγκλητο νὰ λείψουν ἡ αὐστηρότητες. Τοῦ κάκου, μίλησε στὸν ὄχλο, ἀπὸ τὸν ἐξώστη τοῦ ἀνακτόρου εὐχαριστῶντας τον γιὰ τὴν ἀφοσίωσί του. Ὅταν θέλησε νὰ συνηγορήσῃ γιὰ τὸν ἐκπεσμένο αὐτοκράτορα, ὁ λαὸς μὲ μιὰ φωνὴ τῆς ἀπάντησε: «Θάνατος στὸν κακοῦργο, στὸν ἄτιμο!... Νὰ παλουκωθῇ!... Νὰ σταυρωθῇ!... Νὰ τυφλωθῇ!...»

Ἐνῶ ὅμως ἡ Ζωὴ ἐδίσταζε, ἡ Θεοδώρα εἶχε ἀρχίσει τὴ δρᾶσι της. Κατόπιν διαταγῆς της, ὁ διοικητὴς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, συνέλαβε στὸ μοναστῆρι τοῦ Στουδίου, τὸν ἐκθρονισμένο αὐτοκράτορα καὶ τὸν πρωθυπουργό του καὶ τοὺς μετέφερε στὴν Κωνσταντινούπολι. Ἐκεῖ, μπρὸς στὰ μάτια τῶν συγκλητικῶν, μέσ' στὸ δρόμο, ὁ λαός, μαινόμενος, οὐρλιάζοντας σὰν τὰ θηρία, ρίχτηκε ἐναντίον τους καὶ τοὺς ἔβγαλε τὰ μάτια. Ἔπειτα τοὺς ἐξώρισαν...

Ἡ ἐπανάστασις εἶχε τελειώσει πειά, μὰ ἡ Ζωὴ εἶχε καὶ πολλὲς ἄλλες περιπέτειες στὴ ζωή της, τὶς ὁποῖες θὰ διηγηθοῦμε στὸ προσεχές...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΟΞΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΘΡΙΑΜΒΟ ΜΑΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ 1912—13

Ὁ Βενιζέλος κι' ὁ Βασιλιᾶς. Τὸ τρύπιο παπουτσι. — «Γιὰ λοῦσα ἤρθαμε δῶ πέρα;» Ἡ χολέρα. Ἡ ψυχραιμία τοῦ Κωνσταντίνου. Ὁ Βελισσαρίου καὶ ὁ σωφέρ. Πῶς πληρώθηκε ἕνα ... χατῆρι. Ὁ δειλὸς Κυμιώτης. Ἡ ὀργὴ τοῦ Βελισσαρίου. Πῶς ἐσώθη ἡ σημαία τοῦ 15 συντάγματος. Πολυμενάκος καὶ Μακρυγιάννης κλπ.

Κατὰ τὴν περίοδο τοῦ πολέμου τοῦ 1913 ὁ πρωθυπουργὸς κ. Βενιζέλος θέλησε νὰ συναντήσῃ τὸ βασιλέα καὶ νὰ συνεννοηθῇ μαζύ του γιὰ μερικὰ φλέγοντα ζητήματα. Ἡ συνάντησίς των, ἔλειψει ἄλλου καταλληλοτέρου μέρους, ἔγινε μέσα σ' ἕνα σιδηροδρομικὸ βαγόνι κοντὰ στὸ Δεμὶρ-Ἰσσάρ. Ἐνῶ συνομιλοῦσαν καὶ ἀντήλλασσαν τὶς γνῶμες των γιὰ διάφορες σπουδαῖες ὑποθέσεις, ὁ κ. Βενιζέλος ἀντελήφθη ὅτι τὸ ἕνα παποῦτσι τοῦ βασιλέως εἶχε τρυπήσει ἀπὸ μπροστὰ καὶ κόντευε νὰ βγῇ ἔξω τὸ δάχτυλό του!...

— Μὰ ἐγκαταλείψατε ὁλωσδιόλου τὸν ἑαυτό σας, τοῦ παρετήρησε ὁ πρωθυπουργὸς διακόπτοντας τὴ συνομιλία.

— Ἀμ' γιὰ λοῦσα ἤρθαμε ἐδῶ πέρα, κύριε πρωθυπουργέ;... τοῦ ἀπάντησε χαμογελῶντας ὁ Κωνσταντίνος.

***

Κατὰ τὴν ἴδια πάλι ἐποχὴ ἐνῶ περνοῦσαν ἀπ' τὰ καταληφθέντα ἐδάφη ὁ βασιλεὺς μαζὺ μὲ τὸν πρωθυπουργό, ὁ κ. Βενιζέλος ἀντελήφθη κοντὰ σ' ἕνα ὕψωμα μερικοὺς στρατιῶτες ποὺ εἶχαν μαζευτῆ ὅλοι γύρω ἀπὸ κάτι ἀσυνήθιστο, προφανῶς.

— Τί συμβαίνει τάχα ἐκεῖ πέρα; ρώτησε μὲ περιέργεια.

— Ἄ... Θάβουν ἕνα στρατιώτη ποὺ πέθανε ἀπὸ χολέρα, ἀπάντησε ἀτάραχος ὁ Κωνσταντίνος.

Ὁ κ. Βενιζέλος, ἔκπληκτος γιὰ τὴν περιμερόνησι ποὺ ἔδειχνε πρὸς τὸν κίνδυνο ὁ βασιλεύς, τὸν ἐκύτταξε καλὰ στὰ μάτια καὶ τοῦ εἶπε:

— Καὶ δὲν φυλάγεστε καθόλου. Μεγαλειότατε;

— Ἂν ἦταν νὰ φυλαγόμαστε ἀπ' τὴ χολέρα, ἀποκρίθηκε γελῶντας ὁ Κωνσταντίνος, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ πολεμήσουμε...

***

Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Ἠπειρωτικοῦ ἀγῶνος εἶχε ἀπαγορευθῆ κάποτε στοὺς σωφὲρ νὰ δέχονται στ' αὐτοκίνητά τους ἀξιωματικοὺς ἢ στρατιῶτας ποὺ δὲν εἶχαν ἄδεια ἀπ' τὸ Ἐπιτελεῖο.

Μιὰ μέρα ὁ Βελισσαρίου κατεβαίνοντας ἀπὸ τὸ μέρος τῶν Ἰωαννίνων συνάντησε στὸ δρόμο ἕνα στρατιωτικὸ αὐτοκίνητο ποὺ πήγαινε γιὰ τὴν Πρέβεζα. Ὁ ἡρωϊκὸς ταγματάρχης σταμάτησε τότε τὸ σωφὲρ καὶ τὸν ρώτησε ἂν μποροῦσε νὰ μπῇ στ' αὐτοκίνητο. Ὁ σωφὲρ ἀνεγνώρισε ἀμέσως τὸν ταγματάρχη, ὁ ὁποῖος ἦταν πατριώτης του, καὶ τὸν ἔπῆρε μαζύ του μὲ προθυμία. Στὸ δρόμο δὲ τοῦ ἐδήλωσε τὴν ταυτότητά του καὶ τοῦ εἶπε ὅτι τὸν ἐδέχθηκε ἐπειδὴ ἦταν πατριώτης του, μολονότι εἶχε αὐστηρὴ διαταγὴ νὰ μὴν παραλαμβάνῃ κανένα, χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ Ἐπιτελείου.

— Ἀφοῦ εἶνε ἔτσι, ἀπαντᾶ ὁ πειθαρχικὸς ταγματάρχης, σοῦ ἐπιβάλλω ἕνα μῆνα περιορισμό, γιὰ νὰ μάθῃς ἄλλη φορὰ νὰ μὴν κάνῃς χατῆρια στοὺς πατριῶτες σου!...

***

Ὁ Βελισσαρίου ὑποψιάσθηκε κάποτε ὅτι ἕνας πατριώτης του, ὑπολοχαγὸς ἀπὸ τὴν Κύμη, ἦταν δειλὸς στὶς μάχες. Τὸν ἐπλησίασε λοιπὸν μιὰ μέρα καὶ τοῦ εἶπε ἀπότομα μὲ ὕφος ἐπιτακτικό:

— Ἄκουσε ἐδῶ, κύριε ἀξιωματικέ. Ἀπὸ σήμερα θὰ πάψῃς πειὰ νὰ λὲς πὼς εἶσαι ἀπὸ τὴν Κύμη. Κύττα μὴν κάνῃς ἀλλοιῶς, γιατὶ θὰ σοῦ κόψω τὸ κεφάλι...

— Μά, κύριε ταγματάρχα... εἶπε ταραγμένος ὁ ὑπολοχαγός.

— Τίποτε. Ἡ Κύμη ὥς τὰ σήμερα δὲν ἔχει βγάλει οὔτ' ἕναν φοβητσιάρη. Ὅποιος αἰσθάνεται δειλία μέσ' στὴν κω[illegible] του, δὲν ἀξίζει νὰ λέγεται Κυμιώτης...

***

Στὴν κρισιμώτερη στιγμὴ τῆς μάχης τοῦ Πρέντελ-λάν ὁ συνταγματάρχης Πολυμενάκος σκέφτηκε ὅτι δὲν ἦταν σωστὸ νὰ πέσῃ στὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν ἡ σημαία τοῦ συντάγματός του. Γι' αὐτὸ κάλεσε κοντά του τὸ σημαιοφόρο Κώστα Μακρυγιάννη, ἕνα ἄφοβο παλληκάρι, καὶ τοῦ εἶπε:

— Τὸ σύνταγμά μας κινδυνεύει. Πάρε τὴ σημαία καὶ φρόντισε νὰ ἐκτελέσῃς τὸ καθῆκον σου. Εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ μὲ ντροπιάσῃς.

Ὁ Μακρυγιάννης ἀποσύρθηκε σ' ἕνα δάσος μαζὺ μὲ τὴν ἑξαμελῆ φρουρὰ τῆς σημαίας καὶ σταμάτησε σὲ μιὰ ρεμματιά. Σὲ λίγο ὅμως εἶδαν νὰ βγαίνουν μέσ' ἀπ' τὴ ρεμματιὰ καμμιὰ δεκαπενταριὰ Βούλγαροι καὶ νὰ τρέχουν πρὸς τὸ μέρος τους. Ὁ σημαιοφόρος μὲ τοὺς ἕξη φρουροὺς τοὺς ἔβαλαν στὸ ντουφεκίδι. Οἱ Βούλγαροι μπρὸς στὶς συνεχεῖς ὁμοβροντίες των ἀναγκάσθηκαν νὰ γυρίσουν πίσω καὶ σὲ λίγο ὁ συνταγματάρχης βρισκόταν κοντὰ στὴ σημαία τοῦ ἡρωϊκοῦ συντάγματός του, νικητὴς καὶ περήφανος.